

Asia: Gasgrid vetyverkot Oy:n Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko, osa IV, Lounais-Suomi (LVV-U/45954/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Gasgrid Vetyverkot Oy suunnittelee Suomen kansallista vedyn siirtoverkkoa eteläisestä Suomesta Tornioon. Hanke on laaja ja sen vuoksi jaettu viiteen erilliseen YVA-menettelyyn. Tässä tarkastellaan Lounais-Suomen reittivaihtoehtoja (osa IV), joka on 285 km pitkä. Hanke koostuu siirtoputkista, venttiili- ja paineenvähennysasemista sekä niiden yhteyteen tulevista kaavin- ja mittausasemista sekä putkireitin varrelle tulevista anodikentistä. Putken halkaisija on 1,2 m ja sitä varten lunastetaan n. 10 m leveä käyttöoikeusalue. Peltoalueet ovat viljelyskelpoisia putkikaivannon kohdalla, mutta metsäalueille kaivannot on pidettävä puuttomana.

2 Lausunto

Pyydettyinä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnoissaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin ja kalastoon.

Hanke aiheuttaa elinympäristöjen katoamista ja muuttumista työalueella, reunavaikutuksen lisääntymistä metsäalueilla, pysyvän 10 m leveän avoimen kaistan (käyttöoikeusalue) ja siten pitkäaikaisia muutoksia metsärakenteessa. Lisäksi mahdollisia hydrologisia muutoksia soilla ja kosteikoilla. Vaikutuksia voidaan kuitenkin lieventää reittimuutoksilla herkimpien kohteiden kohdalla sekä tarkalla työnaikaisella suunnittelulla.

Linnuston osalta merkittävimmät rakentamisesta seuraavat vaikutukset ovat häiriöt (melu ja liikenne) pesimäaikana, elinympäristöjen pirstoutuminen ja mahdolliset vaikutukset petolintujen saalistusalueisiin. Vaikutuksia voidaan lieventää ajoittamalla rakentaminen lintujen muutto- ja lisääntymiskauden ulkopuolelle.

Reitti kulkee useiden maakunnallisten ekologisten yhteyksien ja Natura-alueiden välisten viheryhteyksien poikki. Rakentamisvaiheen jälkeiset pysyvät muutokset, kuten metsän pirstoutuminen ja avoin käyttöoikeusalue, muodostavat pysyvän vaikutuksen luonnon monimuotoisuuteen, lajien liikkumiselle ja metsäalueiden pirstoutumiselle.

Luken näkemyksen mukaan nämä vaikutukset ovat hallittavissa, mikäli reittiä edelleen optimoidaan ja lieventämistoimet toteutetaan täysimääräisesti. Vaikutuksia voidaan lieventää reittisuunnittelulla, rakentamisen ajoittamisella, vesistön alitusmenetelmien optimoinnilla, erityistoimenpiteillä uhanalaisten lajien esiintymisissä sekä ekologisten yhteyksien turvaamisella.

Yhteisvaikutuksissa tullaan ohjelman mukaan tarkastelemaan alle 300 m etäisyydelle putken keskilinjasta sijoittuvat hankkeet. Natura- ja muiden luonnonsuojelualueiden läheisyydessä tarkastellaan 1 km etäisyydelle sijoittuvat hankkeet. Luke huomauttaa, että hankealueen ympäristöön on suunnitteilla mm. tuulivoimaa, ja alle 300 m etäisyys on suppea alue tarkastella yhteisvaikutuksia. Hankkeen aiheuttama elinympäristöjen pirstoutuminen ja linjamainen rakenne lisää jo suunnitteilla olevien hankkeiden aiheuttamia vastaavia vaikutuksia.

Kaikissa luontoarvoiltaan ja kalastollisesti merkittävässä ojien, purojen tai jokien risteymissä putken alitusratkaisut tulisivat olla sellaisia, että joen pohjaa häiritään tai muutetaan mahdollisimman vähän. Ensisijaisen menetelmän tulisi olla poraus (suunta- tai vasaraporaus) tai mikrotunnelointi. Luke katsoo, että YVA-ohjelmaa tulisi tarkentaa kalatalousvaikutusten osalta siten, että kaikille virtavesien alituksille laaditaan yksityiskohtaiset suunnitelmat eri vaihtoehtoihin.

3 Lausunnon tiivistelmä

Hanke aiheuttaa elinympäristöjen katoamista ja muuttumista työalueella, reunavaikutuksen lisääntymistä metsäalueilla, pysyvän 10 m leveän avoimen kaistan (käyttöoikeusalue) ja siten pitkäaikaisia muutoksia metsärakenteessa. Lisäksi mahdollisia hydrologisia muutoksia soilla ja kosteikoilla. Vaikutuksia voidaan kuitenkin lieventää reittimuutoksilla herkimpien kohteiden kohdalla sekä tarkalla työnaikaisella suunnittelulla. Luke huomauttaa, että tämän hankkeen kohdalla on tärkeää tarkastella yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa riittäväällä etäisyydellä huomioiden erityisesti lajeja, joiden tilankäyttö on laajaa. Luke katsoo, että YVA-ohjelmaa tulisi tarkentaa kalatalousvaikutusten osalta siten, että kaikille virtavesien alituksille laaditaan yksityiskohtaiset suunnitelmat eri vaihtoehtoihin.

Sirpa Thessler

Johtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 02.04.2026 klo 12:15:19.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: